Tiina Haapasalo

22.1.2019

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 314/2018 vp Raskaiden kuorma-autojen tienkäyttövero

Pääministeri Juha Sipilän hallitus esittää raskaan liikenteen tienkäyttöveron käyttöön ottamista Suomessa. Tienkäyttöveron aiheuttama kustannus kompensoitaisiin kotimaiselle ammattiliikenteelle. Esityksen tarkoitus on saada ulkomainen kuorma-autoliikenne maksamaan veroja Suomeen, vaikka se on vastoin EU-oikeutta ja syrjimättömyyttä sisämarkkinassa.

Hallituksen esityksessä on selostettu voimassa olevaa EU:n lainsäädäntöä tältä osin. Direktiivin tarkoitus on varmistaa oikeudenmukaisuus ja syrjimättömyys niin, ettei kilpailu vääristy liikenteen harjoittajien kesken niissä EU:n jäsenmaissa, jotka perivät tiemaksuja. Direktiivi suojaa myös suomalaisia kuljetusyrityksiä liikennöitäessä EU-maissa. Jos jäsenmaa perii tienkäyttömaksuja, niiden tulee olla samansuuruisia samanlaisille kuljetuksille riippumatta kuljetusyrityksen kansallisuudesta, jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta, johon yritys on sijoittunut, ajoneuvo rekisteröity tai kuljetuksen lähtömaasta tai määränpäästä. Syrjintä ei saa olla suoraa tai välillistä.

Esityksessä todetaankin, että kompensointi kotimaiselle raskaalle kalustolle voi olla ongelmallinen. Vaihtoehtona on kotimaisen liikenteen kompensaation alentaminen tai siitä kokonaan luopuminen, jolloin tienkäyttövero kasvattaisi kaiken raskaan liikenteen sekä asiakasyritysten kustannustaakkaa.

Esityksen mukaan raskaalta liikenteeltä kerättäisiin tienkäyttöveroa 34 M€. Kotimaisen liikenteen osuus verosta olisi 28 M€ ja käyttövoimaveroa alennettaisiin kompensaationa vastaavasti 28 M€. Ulkomainen raskas liikenne maksaisi 6 M€. Järjestelmän kustannukset olisivat 2,5 M€/vuosi, joten vero tuottaisi valtiolle 3,5 M€/vuosi.

Esityksellä ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. Esitys lisää hallinnollista taakkaa yrityksille ja viranomaisille. Yrityksille tulee nykyisen yhden veron sijaan maksettavaksi kaksi veroa. Tämä tuo mukanaan uusia velvoitteita ilmoitusmenettelyjen muodossa. Liikenne- ja viestintäviraston pitää perustaa uusi verojärjestelmä ja lisätä virkamiehiä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Tiina Haapasalo 2.11.2018

Esitys ei täytä hyvän verojärjestelmän tunnuspiirteitä, joita ovat selkeys, yksinkertaisuus, neutraalius ja hallinnollinen tehokkuus. Tienkäyttöverosta aiheutuu lisätyötä myös poliisille, Rajavartiolaitokselle ja Tullille.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK esittää, että liikenne- ja viestintävaliokunta perehtyisi hallituksen esityksen ristiriitaisiin EU-oikeudellisiin näkökulmiin. Esitys on vastoin EU:n syrjimättömyyden periaatteita ja voi johtaa jatkotoimiin Suomea vastaan. Jos valiokunta ei voi varmistua kompensoinnin laillisuudesta, ei esitystä tulisi viedä eteenpäin eduskunnassa, jotta ei päädytä kasvattamaan sekä yritysten kustannuksia että hallinnollista taakkaa.

Logistiikka on merkittävä kilpailutekijä suomalaisyrityksille erityisesti ulkomaankaupassa. Lisähallinnon ja kustannusten aiheuttaminen suomalaisille asiakasyrityksille ja kuljetusyrityksille vienti- ja kotimarkkinassa ei olisi kasvua tukeva toimenpide.

Tiemaksuja koskeva EU-sääntely menee periaatetasollakin toiseen suuntaan. Aikaperusteiset tienkäyttömaksut kieltävä direktiiviehdotus esiteltiin viime vuonna. Komission mukaan aikaperusteisista tienkäyttömaksuista tulisi luopua EU:ssa vuoteen 2023 mennessä.